

Udeleženci posveta v dvorani Mestnega muzeja v palači Herčer.
Foto: Naško Križnar, Varaždin, 30. 5. 2008

Po ogledu zbirk v varaždinskem gradu.
Foto: Marko Smole, 30. 5. 2008

OB DESETIH VZPOREDNICAH SLOVENSKE IN HRVAŠKE ETNOLOGIJE

Hrvaški kolegi so desete, jubilejne Vzporodnice, pripravili izredno skrbno. Lahko bi si želeli številnejše poslušalstvo, vendar so prav gotovo gmotne razmere na hrvaški in slovenski strani takšne, da pasivne udeležbe, zlasti večdnevne, na srečanjih te vrste ne spodbujajo. Tako kaže med udeleženci slej ko prej tudi v prihodnje računati predvsem z referenti, ki se navezujejo na izbrane teme.

Izbir tem je potemtakem zelo pomembno vprašanje. Ko smo načrtovali Vzporodnice pred skoraj tridesetimi leti, smo imeli v vidu dokaj omejeno vsebino, kar je razvidno iz odličnega prikaza poteka osmih Vzporodnic dr. Aleksandre Muraj v publikaciji *Slovenci na Hrvaškem – dediščina in sedanost*. Na prvih dveh srečanjih smo obravnavali paralele v zgodovinskem razvoju slovenske in hrvaške etnologije in na nadaljnjih v prvi vrsti etnološko problematiko tistih območij in njihovega slovenskega ali hrvaškega sosodstva, kjer so posveti potekali. Do določene mere je prihajala ta koncepcija do izraza tudi pri zadnjih dveh posvetih v Podsredi in Varaždinu. Zdi se, da je vsebinska podoba Vzporodnic dobila tako dolgoročno podobo, ki se je kaže držati.

Če smo, na primer, na devetih Vzporodnicah v Podsredi govorili o potrebi temeljitejše obravnave prostora »od Celja do Zagreba«, ki zadeva slovensko in tudi hrvaško etnologijo, bi prizadevanje v tej smeri prav gotovo zahtevalo tesnejše povezovanje vseh razpoložljivih raziskovalnih potencialov na tem območju. Kar se slovenske etnologije tiče, velja omeniti že izraženo misel, da bi kazalo v okviru Slovenskega etnološkega društva oblikovati posamezne delovne skupine po teritorialnem načelu. Seveda postopno, pač v skladu z razmerami na posameznih območjih, posebej kadrovskimi. Ob prej omenjenem primeru bi tako šlo za delovne skupine za Kozjansko, Obsočje in Posavje, pri čemer bi bilo primerjalno raziskovalno prizadevanje s kolegi preko Sotle kajpak le ena

od oblik njihovega zanimanja. Bi pa take skupine lahko na kratko poročale o uspehih svojega prekomernega angažmaja na vsakokratnih Vzporodnicah in bile poglaviti organizator posvetovanj, ko bi bilo spet na vrsti njihovo območje. Zelo pomembna je v tem sklopu običajna ekskurzija, kar se je v vsej svoji odličnosti pokazalo v varaždinskem primeru. Obisk Čakovca in posameznih lokacij ob Muri je bilo ob brezhbitni organizaciji izredno doživetje.

Za vse, ki se srečujejo v skrbi za gmotno podlago svojega dela s prijavi raznoraznih projektov, je bila nedvomno zelo zanimiva okrogla miza na to temo. Poučna je bila tudi za vse nas, ki s tem nimamo opravka, nas pa zanima, kaj vse je v delu in kaj vse je v pripravi ali načrtu. Nedvomno kaže tudi tej temi v prihodnje še posvečati ustrezno pozornost.

Razpisanih tem so se v bolj ali tudi nekoliko manj izraziti obliki v Varaždinu držali pravzaprav vsi referenti. Nedvomno je prav, da se na Vzporodnicah omogoči sodelovanje dovolj širokemu krogu raziskovalcev, s čimer pa ni rečeno, da se ne kaže tudi v prihodnje truditi za kolikor mogoče načrten izbor tistih strokovnih vprašanj, ki so v tem času za obe sodelujoči nacionalni vedi najbolj pomembna. Morda bi bilo zelo prav, če bi razmisleku o tem, katera so taka vprašanja, na vsakokratnih Vzporodnicah posvetili poseben tematski okvir. Običajno bežno nizanje nekaterih tem ob zaključni besedi ne zadostuje. Sicer pa bi bil v tem sklopu nedvomno dobrodošel pregled trenutnega stanja v vsaki od obeh nacionalnih etnologij. To ne le za potencialne udeležence posveta in ne le zavoljo Vzporodnic.

* Prof. dr. Slavko Kremenšek, upokojeni profesor Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. 1000 Ljubljana, Trubarjeva 9.